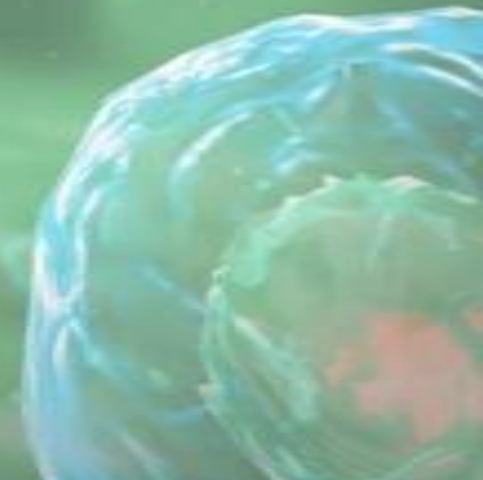
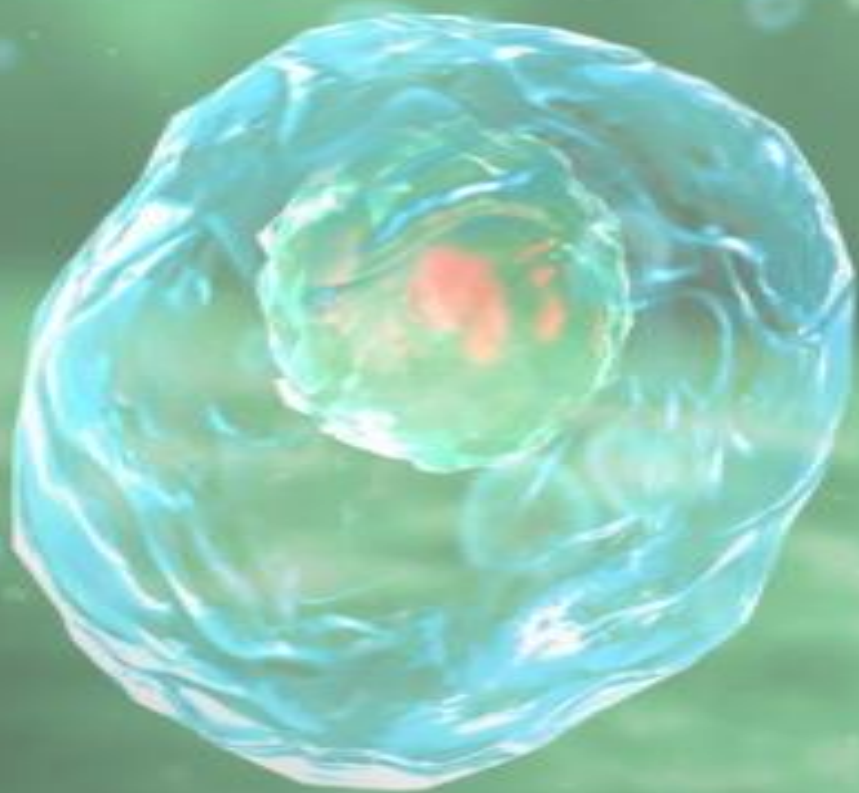
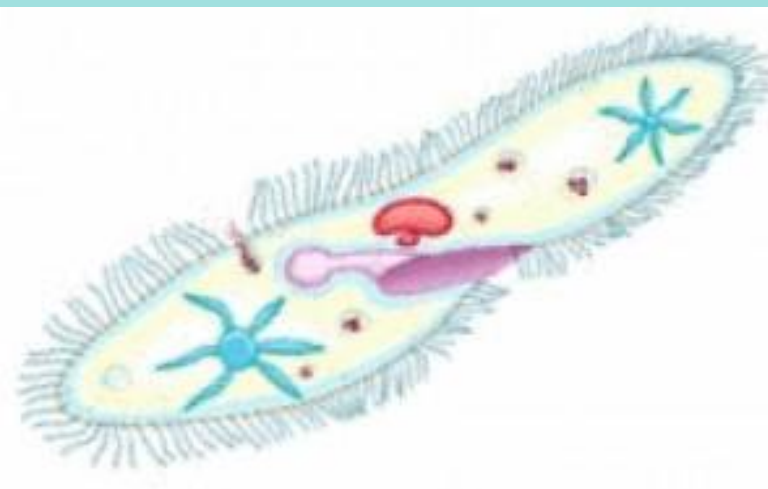

Bunika a jej štruktúry

Bunka

- Základná stavebná jednotka **všetkých živých organizmov**
- Podľa počtu buniek sú organizmy:
  - a) Jednobunkové (črievička)
  - b) Mnohobunkové (rastliny, huby, zvieratá, ľudia)
- Bunka môže byť **rastlinná** alebo **živočíšna**

V tele organizmov sa nachádzajú **rôzne typy buniek** – vykonávajú rôzne funkcie.

Bunky prieduchov v
liste

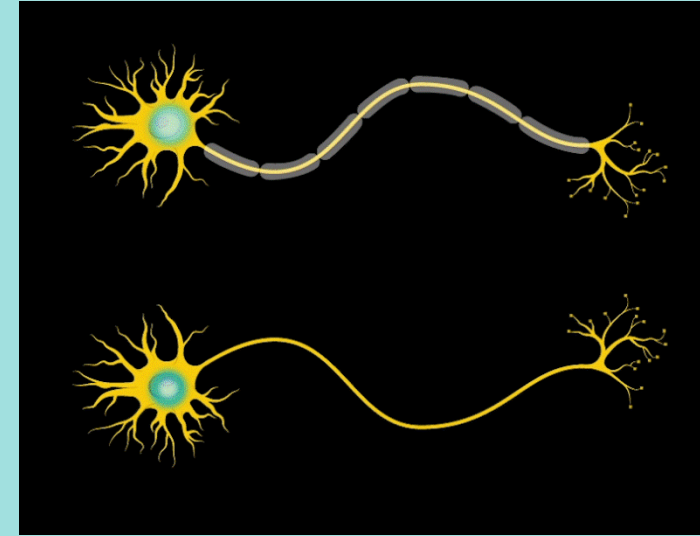
Bunky listu s veľkým
počtom chloroplastov

Bunka je viditeľná len pod mikroskopom.

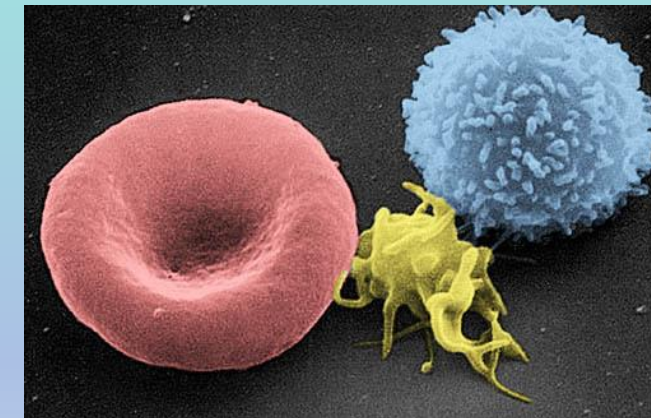
Spermia a vajíčko

Neurón – nervová bunka

Obličkové telieska

Červená krvinka, doštička a
biela krvinka

V bunke prebiehajú:

1. všetky životné funkcie:

dýchanie

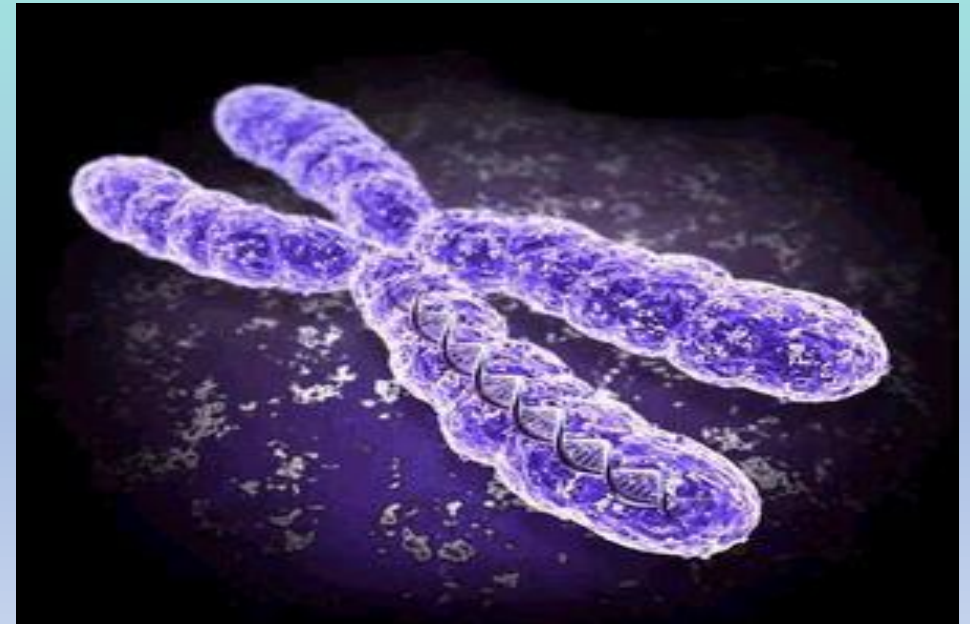
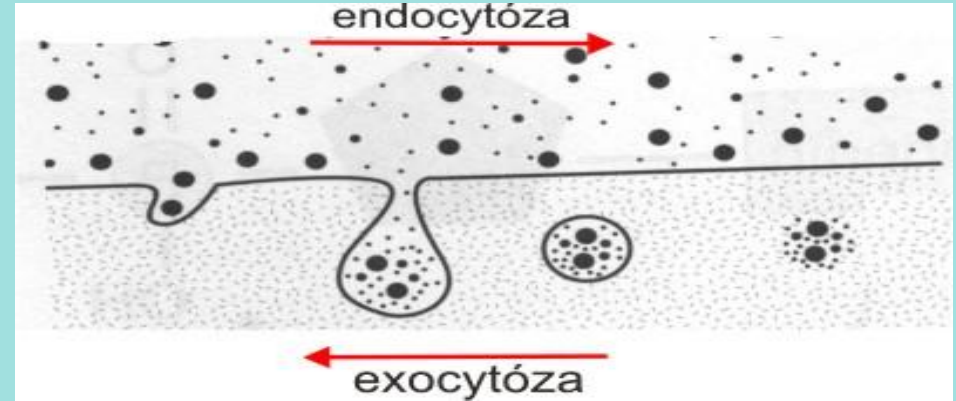
príjem potravy

vylučovanie odpadových látok

rozmnožovanie

2. chemické procesy = premena látok (metabolizmus)

3. prenos genetickej informácie

Bunkové štruktúry:

1. Bunkové povrchy:

- a) Bunková stena
- b) Cytoplazmatická membrána

Môžu sa líšiť podľa typu bunky.

2. Organely:

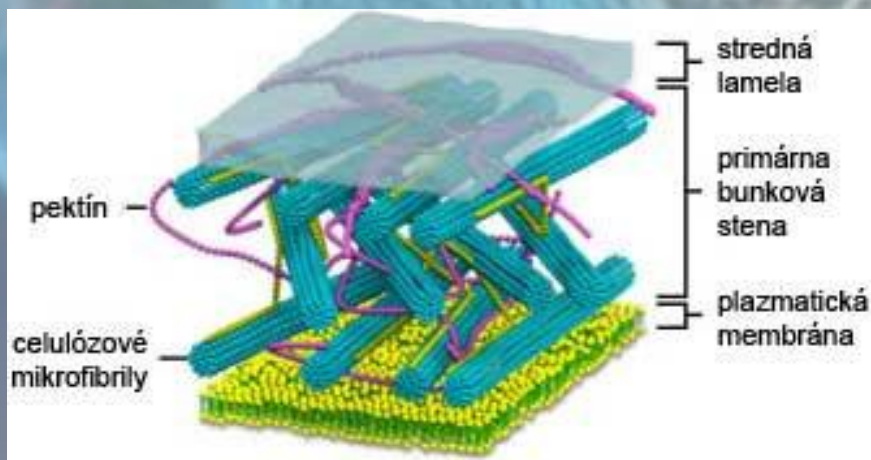
- a) Jadro
- b) Mitochondrie
- c) Chloroplasty
- d) Vakuoly
- e) Ribozómy

3. Neživé súčasti bunky :

- a) Škrobové/ bielkovinové zrná
- b) Tukové kvapôčky
- c) kryštáliky anorganických látok

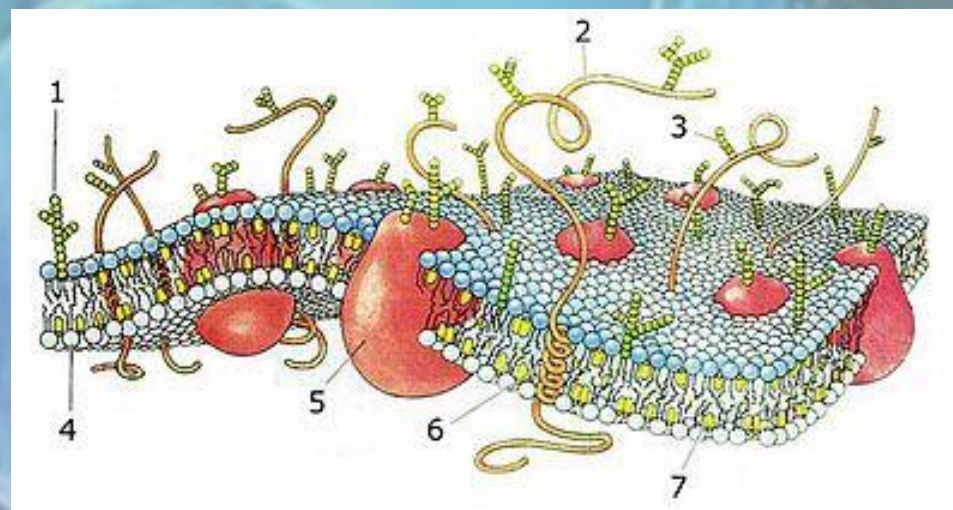
Bunková stena

- Na povrchu **rastlinných buniek** **ale i húb a baktérii**
- Je priepustná
- Dáva bunke tvar a pevnosť
- Chráni bunku

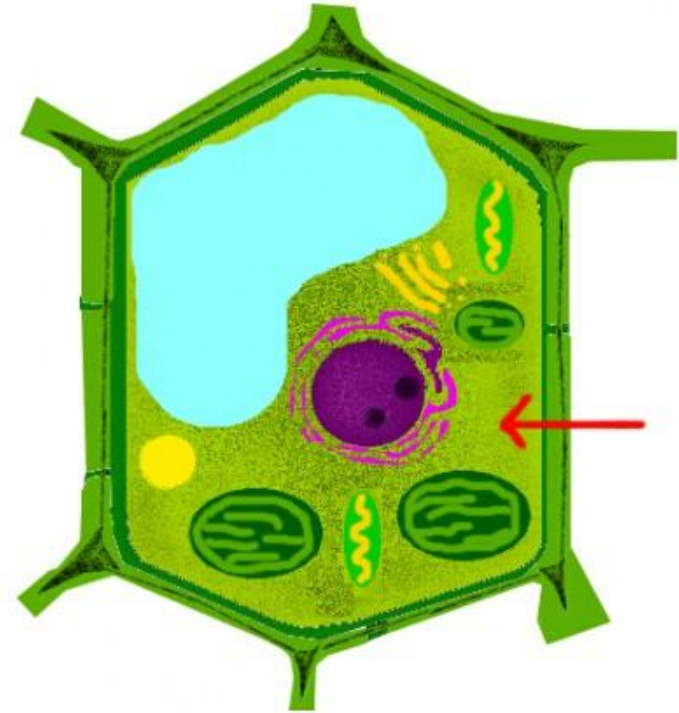
Cytoplazmatická membrána

- Povrch **všetkých buniek**
- Polopriepustná – reguluje prenos látok do a z bunky
- **Tvoria ju cukry tuky, bielkoviny**

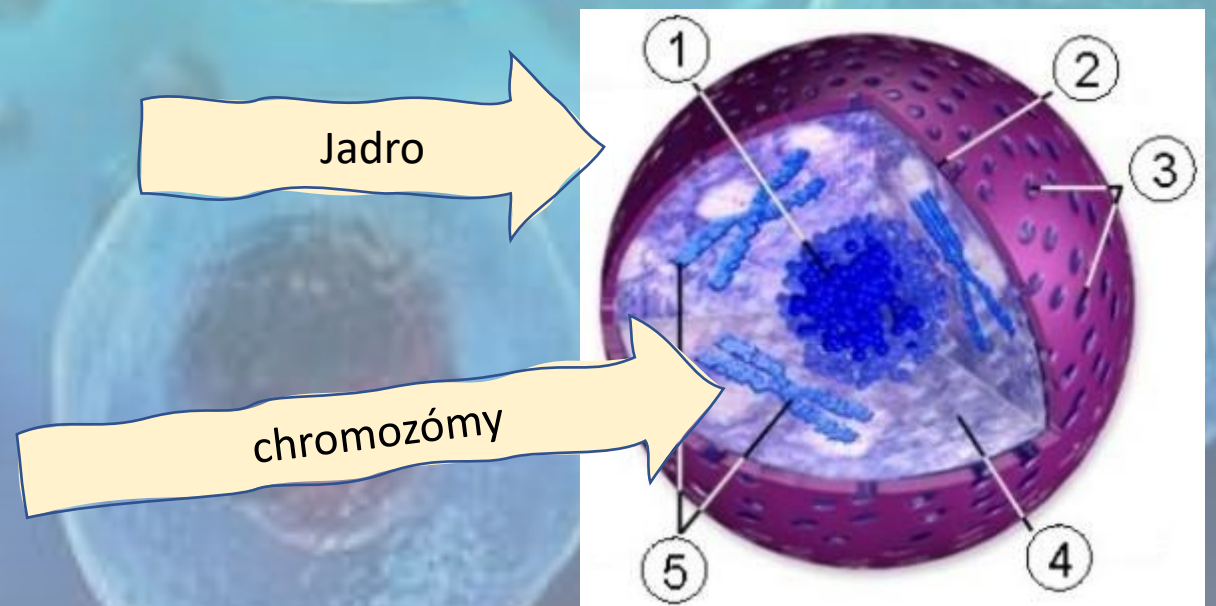
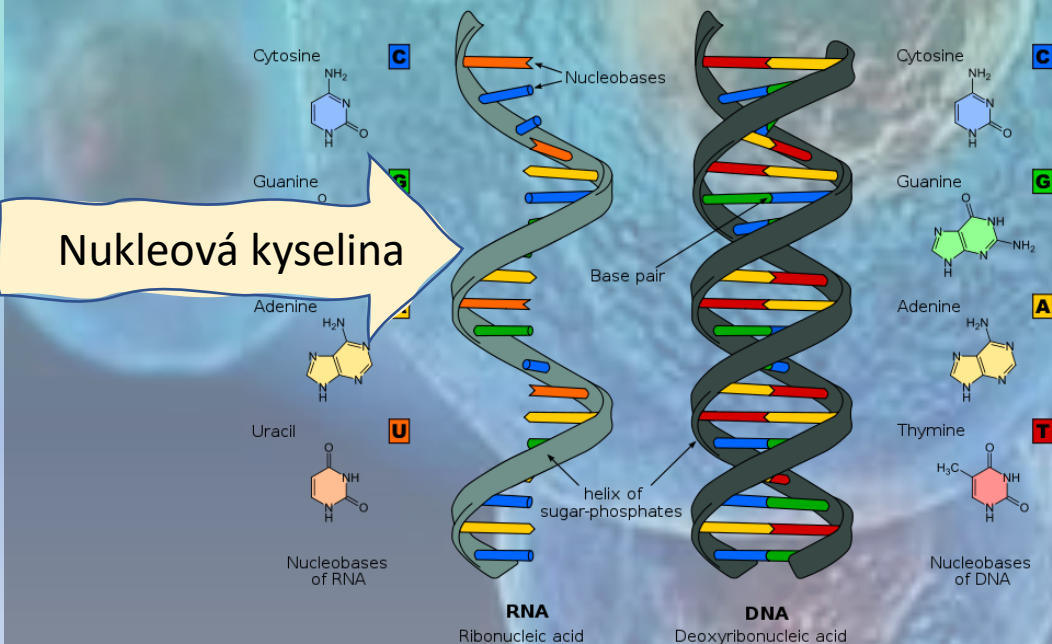
Cytoplasma

- Tekuté (želatínové) **vnútorné prostredie bunky**
- Prebehajú v nej chemické reakcie
- Sú v nej uložené organely

Bunkové jadro

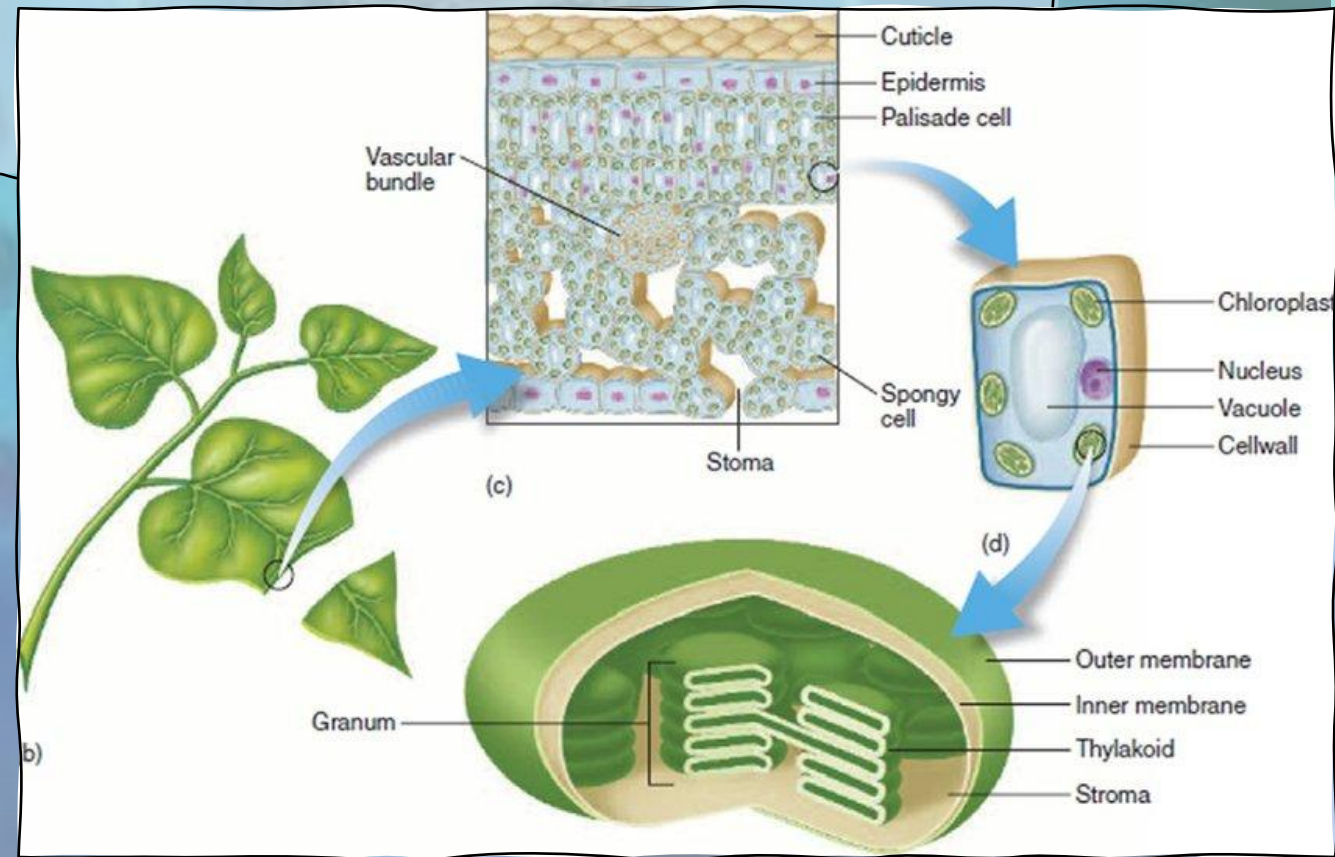
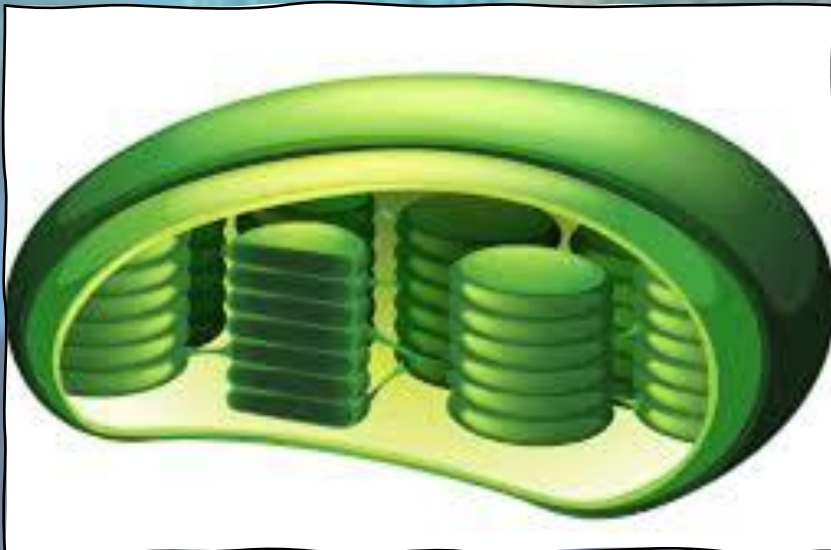
- Riadiace centrum bunky – riadi všetky procesy v bunke
- Zabezpečuje prenos **genetickej informácie** , ktorá je uložená v **chromozómoch**
- Je tvorené nukleovou kyselinou a bielkoviny

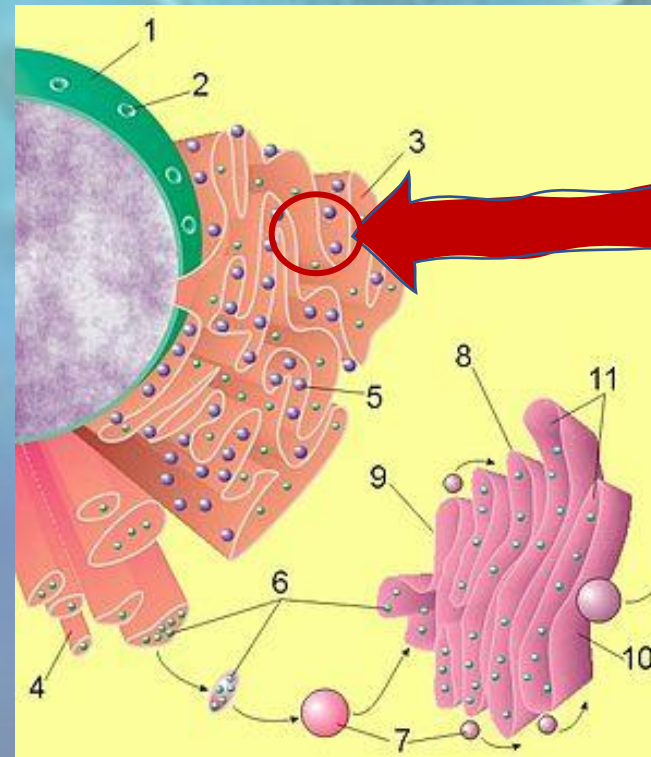
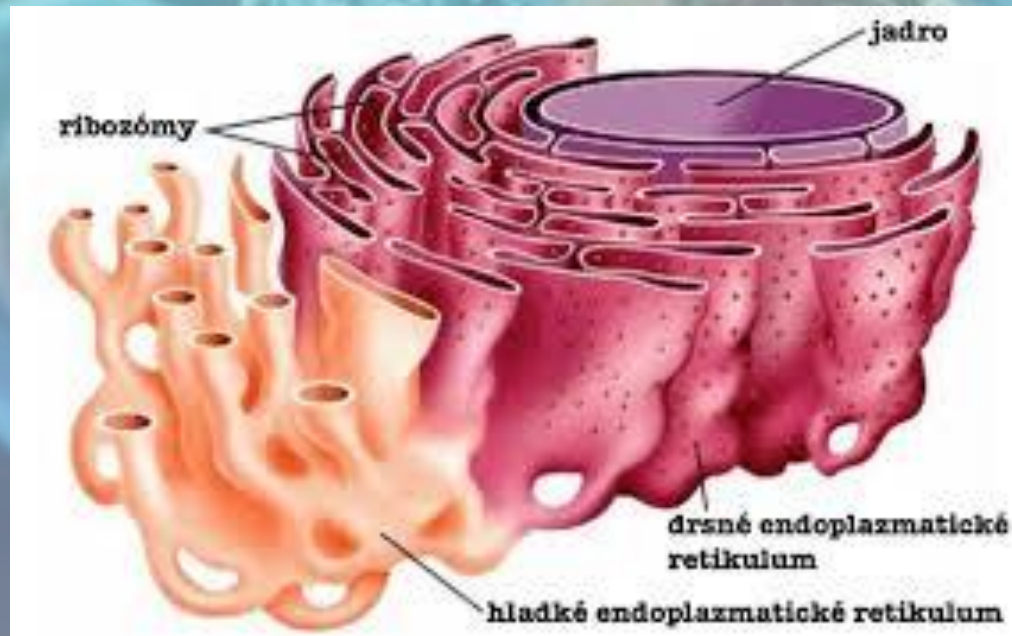
Chloroplasty

- Organela rastlinných buniek
- Pomocou farbiva chlorofyl zachytávajú svetlo a mení ho na chemickú energiu (cukor)
- Prebieha v nich proces **fotosyntézy**

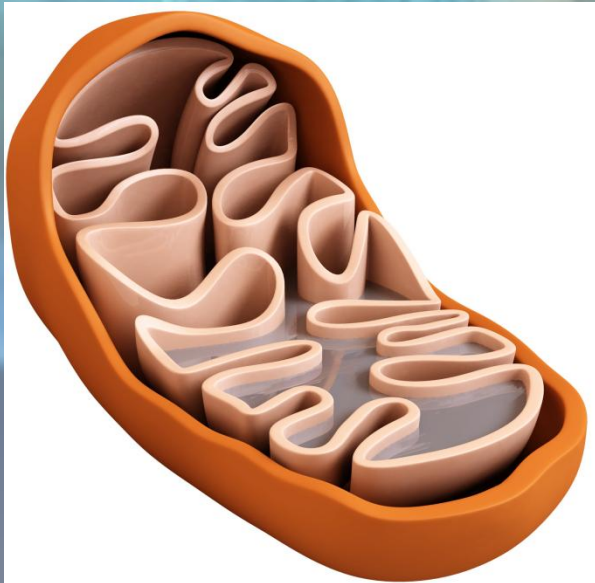
Ríbozómy

- Drobné zrníčka
- Zabezpečujú tvorbu bielkovín
- Sú naviazané na membrány v bunke alebo sú voľne v cytoplazme

Mitochondrie

- **Dýchacie a energetické centrum bunky**
- Prebiehajú tu reakcie, pri ktorých bunka získava energiu (*rozklad cukru pomocou kyslíka na energiu*)

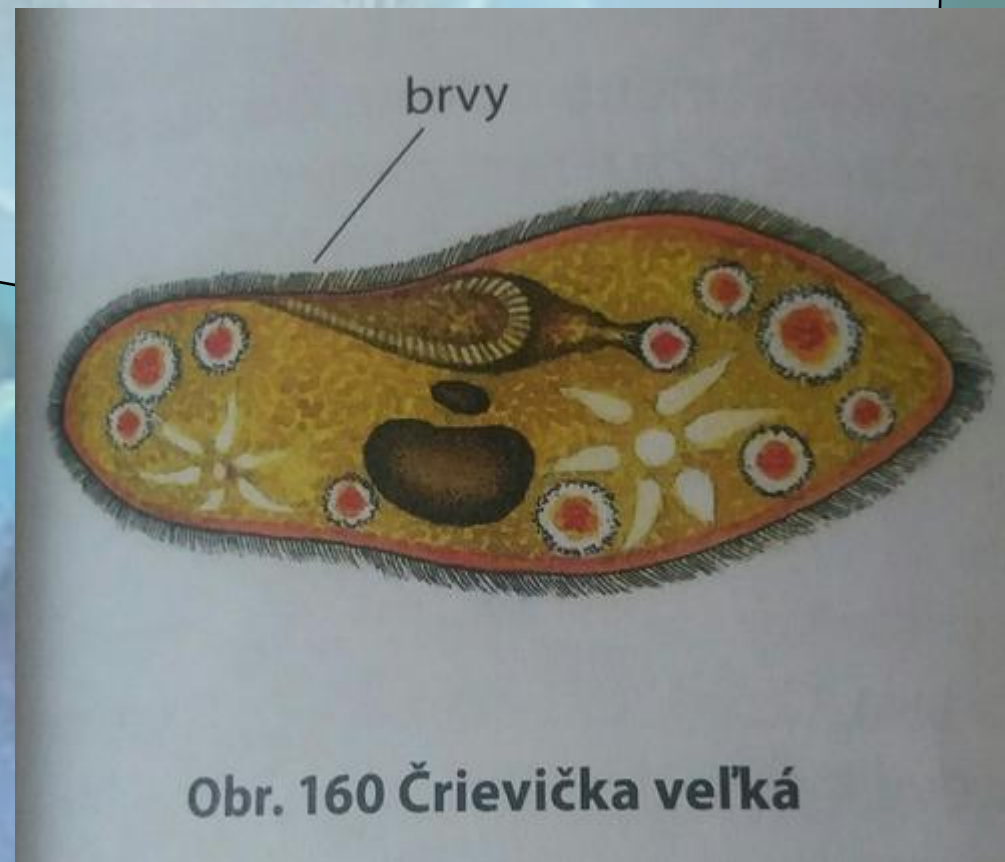
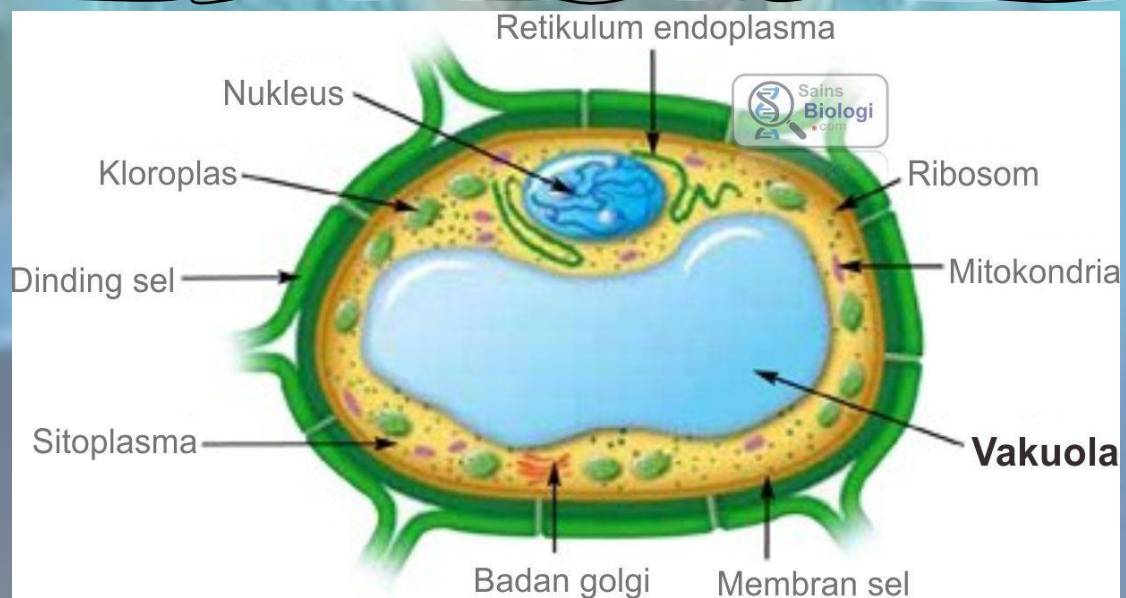
Vakuoly

- **RASTLINNÉ:**

- Zásobná funkcia (obsahuje bunkovú šťavu so zásobnými látkami)

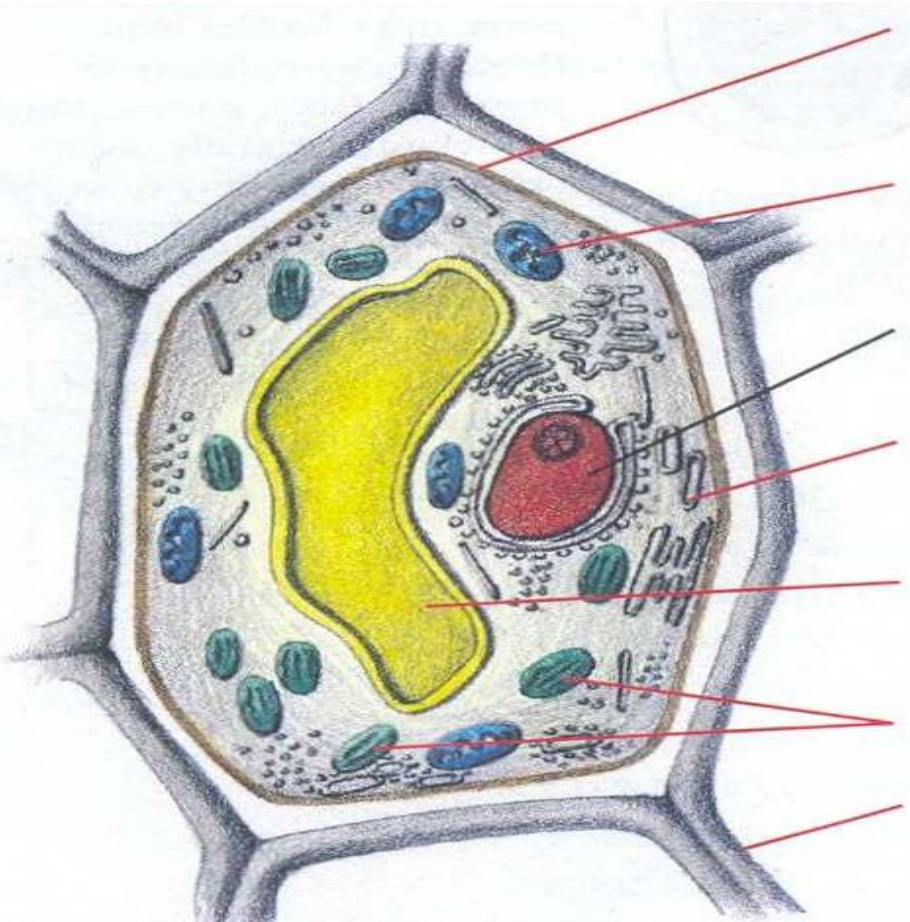
- **ŽIVOČÍČŠNA**

- Iba u jednobunkovcov
- Tráviaca a vylučovacia funkcia

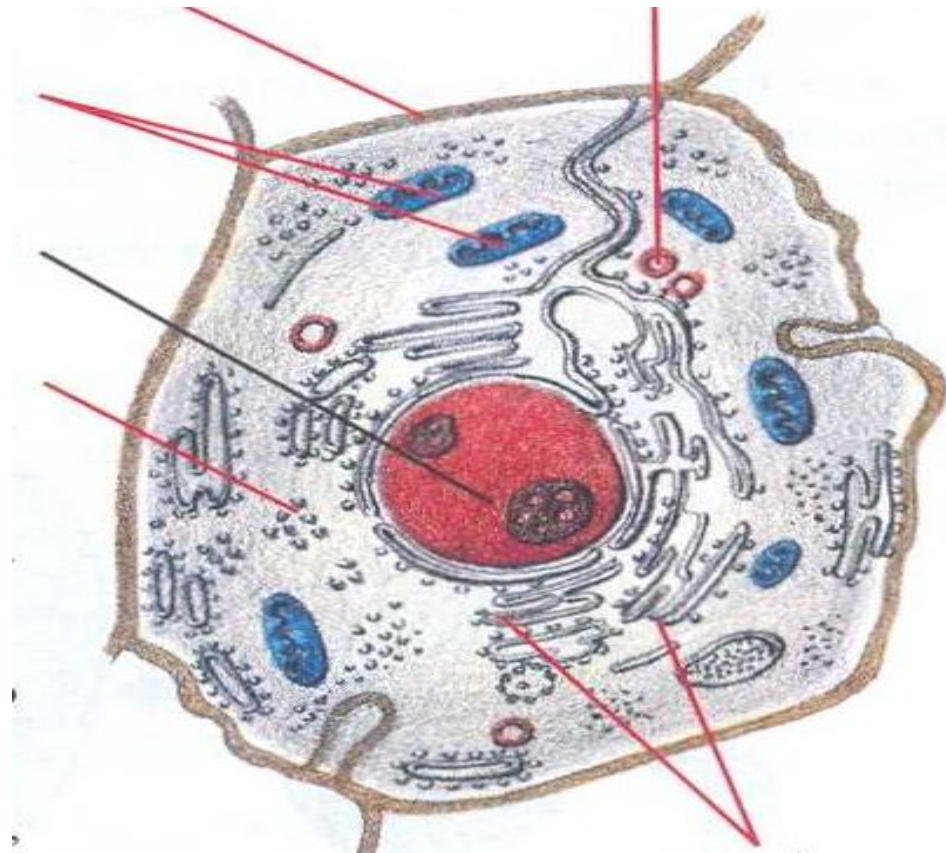

Nájdite 3 rozdiely medzi rastlinnou a živočíšnou bunkou

- Rastlinná bunka

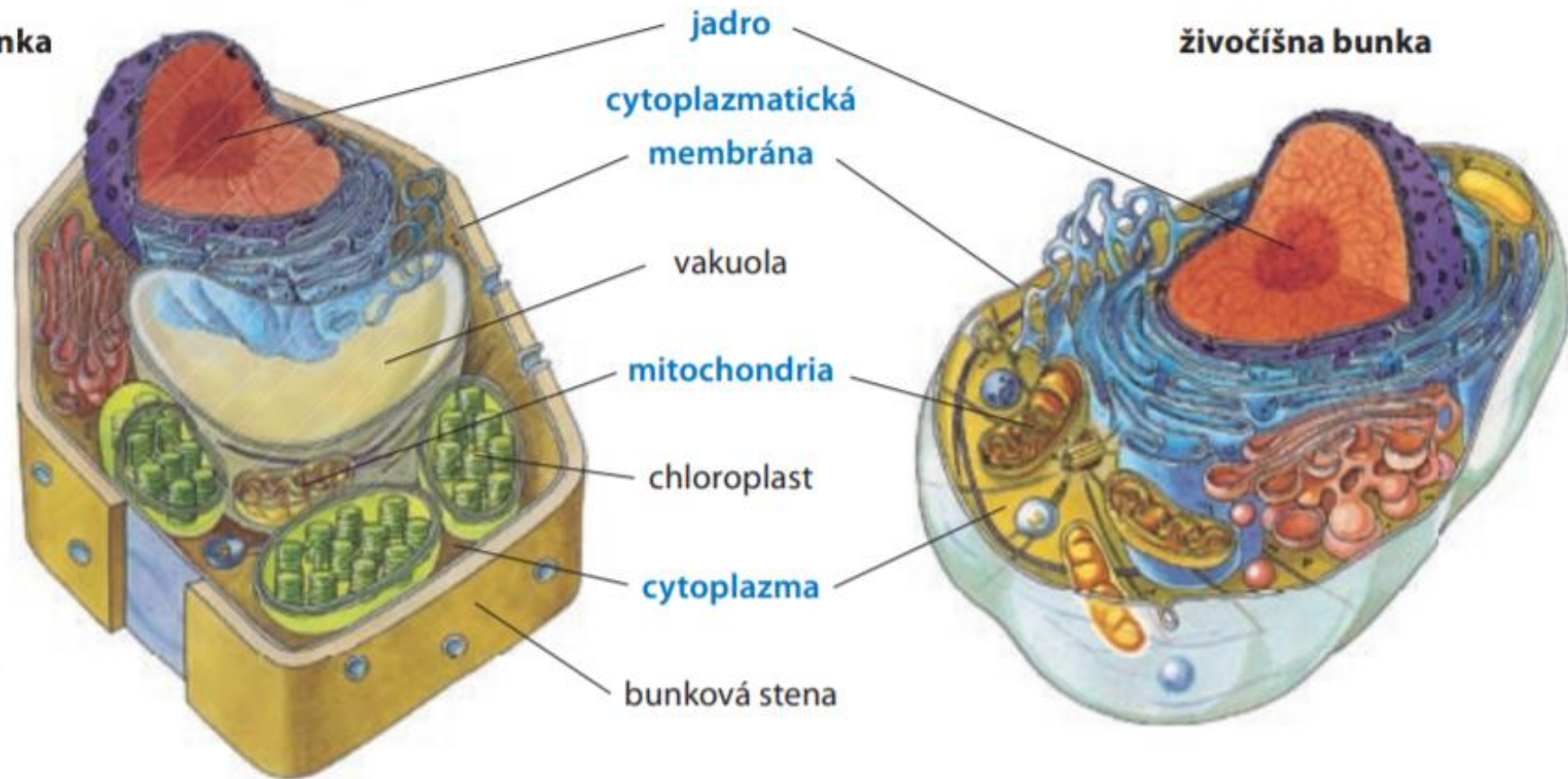
- Živočíšna bunka

Porovnaj rastlinnú a živočíšnu bunku

rastlinná bunka

živočíšna bunka

Obr. 131
Stavba rastlinnej
a živočíšnej bunky
– spoločné časti
sú napísané modrou
farbou písma